



*Пътуването за част от циганите е начин на живот*

ване в селища и активно чергарстване от ранно пролет до късна есен) е важна необходимост за много от циганските групи, която спомага за укрепване на вътрешното им единство. Заедно с икономическите има и редица социални функции. От една страна дава възможност за специ-

фичната обществена организация – циганските групи и субгрупи, да контактуват помежду си, за да упражняват професиите си като си осигуряват поминък. От друга – предоставя сгода за усвояване на някои културни елементи от заобикалящата социална среда, за информирането и адаптирането към чуждите, за запазване на семейно-родовото единство. По време на този начин на живот те контактуват непрекъснато както с местните власти, така и с околното население и установяват трайни взаимоотношения. Държавната власт от своя страна постоянно прилага закони и административни мерки към тях, за да контролира и ограничава това движение.

В годините на Османската империя този контрол е особено строг по отношение на плащането на данъците. Още в Обширния поименен регистър за приходите и данъците от циганите във вилаета Румели от 1522-1523 г. наред с джемаатите на уседналите цигани в определени селища се регистрират и цигани чергари. Тези групи се отбелязват с името „гезенде“ (скитници). В Подробния регистър за събиране на данъка джезие от немюсюлманските жители във вилаетите Фелибе и Таттар Базар от 1696-1697 г. за Пазарджик се включват и имената на 12 „неверници цигани калайджии, които обикалят наоколо“. За да бъдат обхванати и чергарстващите при плащането на налозите, в Законника за начина на събиране на данъка от началото на 82-рата (1866) от циганите, които се намират в Дунавския вилает се записва: „... понеже скитат да ги записват едновременно в продължение на три месеца – октомври, ноември и декември“ (Стояновски 1974: 38, 54, 56; Бойков 2008: 288; Драганова 2008: 234).